

بازار تبادل ارزهای خارجی

گردآوری: ایرج همتی
خلاصه‌ای از تاریخچه بازار فارکس

شایان ذکر است، وقتی ارزش پول یک کشور کاهش پیدا کند، صادرات آن افزایش و واردات آن کاهش می‌یابد و از این طریق کسری تراز پرداخت‌ها از بین می‌رود و به تبع این امر، اقتصاد قوی می‌شود، نرخ بیکاری در اقتصاد پایین می‌آید و نرخ رشد اقتصادی و فعالیت اقتصادی بالا می‌رود.

از آنجا که اقتصاد کشورها در جهت‌های مختلف حرکت می‌کردند، یک سری تعدیلات لازم بود. بنابراین محدودیت‌های ورود و خروج سرمایه توسط بیشتر کشورها حذف شد.

شرکت کنندگان اصلی بازار ارز برای تعدیل کردن نرخ‌های ارزش‌شان، ارز خود را بر اساس ارزش‌های مورد انتظار خود آزاد گذاشته شدند. (نظام نرخ‌های شناور ارز) شایان ذکر است، در نظام شناور ارز، عرضه و تقاضای ارز تعیین کننده قیمت ارز است.

بنابراین افزایش عرضه یا کاهش تقاضای یک ارز در بازار موجب کاهش قیمت و افزایش تقاضا یا کاهش عرضه، موجب افزایش قیمت ارز مورد معامله می‌شود.

بانک‌هایی که می‌خواستند برای خدمات‌دهی به مشتریان خود

قبل از جنگ جهانی اول بانک‌های مرکزی هر کشور پول خود را بر حسب مقدار معینی طلا تعریف می‌کردند و ملزم به خرید و فروش هر مقدار طلا با نرخ تعیین شده بودند، اما ذخایر طلای کشورها محدود بود. بنابراین پول کاغذی پا به میدان گذاشت. عرضه و رونق پول کاغذی، تورم و بی‌ثباتی سیاسی را به دنبال داشت. بنابراین نظارت‌های ارزی را می‌طلبید.

با پایان جنگ جهانی دوم قرارداد برتون وودز (نظام پایه طلا - ارز)، دلار آمریکا را به عنوان یک پول و ذخیره بین‌المللی برگزید (درواقع دلار فرزندی است که بعد از جنگ جهانی دوم متولد شد). براساس این قرارداد، ایالات متحده آمریکا قیمت دلاری هر اونس طلا را در سطح ۳۵ دلار تثبیت کرد و پول‌های سایر کشورها با نرخ ثابتی نسبت به دلار تعریف شدند.

انتظار کاهش یا تضعیف ارزش دلار آمریکا در مواجهه با کسری تراز پرداخت سال ۱۹۷۱ از دلایل فروپاشی نظام برتون وودز بود. این مسأله منجر به خروج وسیع سرمایه از آمریکا شد، به طوری که نیکسون رئیس‌جمهور وقت آمریکا قابلیت تبدیل دلار به طلا را لغو کرد.

بین‌المللی و وجود بازارهای ارز ۲۴ ساعته در سرتاسر جهان نیز بر شدت این معاملات افزوده است.

مکان مرکزی بازار فارکس کجاست؟

بر عکس بازارهای سهام که مکان فیزیکی مشخصی دارند، معاملات در بازار جهانی ارز در مکان خاصی متمرکز نشده است. بازار فارکس یک بازار بین بانکی است که در حقیقت معاملات بین طرفین از طریق تلفن یا شبکه سوئیفت توسط بانک‌ها انجام می‌گیرد. در واقع زبان مشترک بانکداری بین‌المللی، شبکه سوئیفت است.

چه زمانی بازار فارکس گشایش می‌یابد؟

نمود یک مکان فیزیکی بازار فارکس را به یک بازار ۲۴ ساعته تبدیل کرده است که با بازگشایی هر یک از مراکز مالی در جهان این بازار پیش می‌رود، به طوری که معاملات ارزی در طول شبانه‌روز تنها با یک تلفن یا با استفاده از شبکه اینترنت امکان پذیر است. دوره بازگشایی مراکز مالی جهان به ترتیب زیر است.

نیوزلند، سیدنی، توکیو، هنگ کنگ، سنگاپور، بحرین، فرانکفورت، زوریخ، پاریس، لندن، نیویورک، شیکاگو و لس‌آنجلس. اما بزرگترین و مهمترین مرکز مالی جهانی ارز، لندن است. بعد از لندن، بازارهای ارزی نیویورک و توکیو قرار دارند در سایر مراکز مالی معاملات کوچکتری انجام می‌گیرد. بنابراین برخلاف سایر بازارهای مالی جهان، بازیگران بازار می‌توانند در طول ۲۴ ساعت از هرگونه حوادث سیاسی، اقتصادی و اجتماعی که باعث نوسان در این بازار می‌شود، استفاده کنند. (روز یا شب)

چه کسانی در بازار فارکس شرکت می‌کنند؟

بازار فارکس یک بازار بین بانکی نامیده می‌شود، به این دلیل که بازیگران کهنه این بازار، بانک‌ها اعم از تجاری، مرکزی و سرمایه‌گذاری بوده‌اند. اما در حال حاضر بازیگران این بازار، علاوه بر بانک‌ها، شرکت‌های چند ملیتی، تاجران، شرکت‌های بیمه، شرکت‌های صادرات و واردات، صندوق‌های بازنشستگی، سفته‌بازان، کارگزاران و اشخاص حقیقی هستند.

چه ارزهایی بیشتر در بازار فارکس معامله می‌شوند؟

در این بازار ارزهایی انتخاب می‌شود که همیشه عرضه و تقاضا در مورد آن ارز وجود دارد و پاسخگوی نیازهای بین‌المللی هستند. همچنین ارز کشورهایی که دارای دولت‌های با ثبات و تورم پایین هستند. امروزه بیش از ۸۵ درصد معاملات روزانه بر روی ارزهای اصلی که همانا دلار آمریکا، ین، یورو، پوند انگلیس، فرانک سوئیس، دلار کانادا و دلار استرالیا هستند، انجام می‌گیرد.

حداکثر بهره‌وری را از شناور بودن نرخ‌ارزها به دست آورند، فعالانه به تجارت با یکدیگر پرداختند و در نتیجه بازار بین بانکی ایجاد شد.

اکنون بازار ارز که ارزش معاملات آن روزانه بالغ بر ۲/۵ تریلیون دلار است، هر نوع فرصت سرمایه‌گذاری در هر بازاری را کوچک جلوه می‌دهد.

بازار فارکس (Forex or fx) چیست؟

فارکس، بزرگترین، کارترین و پویاترین بازار مالی در جهان با گردش مالی روزانه ۱/۵ تریلیون دلار است (۳۰ برابر حجم معاملات روزانه بازار سهام و اوراق قرضه و خزانه داری آمریکا)

فارکس در خرید یک ارز و فروش دیگر در یک بازار (Over the counter) انجام می‌شود، مانند (usd/Eur).

حجم زیادی از این معاملات ارزی به جای نقل و انتقال واقعی ارز از طریق بدهکار و بستانگار کردن حساب‌های بانکی انجام می‌شود. با توجه به اینکه اکثر کشورها به سوی جهانی سازی اقتصاد پیش می‌روند و همه فعالیت‌های اقتصادی در نهایت باید به پول برگردانده شود، فعالیت این بازار ادامه خواهد یافت و هرگز متوقف نمی‌شود!

چرا نرخ ارزها پیوسته تغییر می‌کند؟

منحنی‌های عرضه و تقاضای ارز یک کشور در طول زمان در حال نوسان است و همین انتقال باعث بروز تغییرات دائمی نرخ ارز می‌شود. این جابه‌جایی ممکن است بر اثر تغییر سلیقه مردم نسبت به تولیدات داخلی و خارجی، رشد متفاوت اقتصادی، تفاوت نرخ‌های تورم کشورهای مختلف، تغییر در نرخ‌های بهره، تغییر در انتظارات، مذاکلات بانک مرکزی برای اجرای سیاست‌های پولی و ... به وجود آید.

چرا اشخاص، بنگاه‌ها و بانک‌ها می‌خواهند پول خود را

با سایر ارزها مبادله کنند؟

وقتی جهانگردان قصد مسافرت به کشورهای دیگری را داشته باشند، برای خریدهای ضروری خود نیاز به تبدیل پول کشور خود به پول کشور مقصد دارند، لذا تقاضا برای پول‌های خارجی یا ارز افزایش می‌یابد. به همین ترتیب وقتی یک فرد یا بنگاه بخواهد در سایر کشورها سرمایه‌گذاری کند، نیاز به پول خارجی دارد، به عنوان مثال، وقتی سرمایه‌گذاران اروپایی بخواهند خریدی انجام دهند، برای این منظور در ابتدا باید پول خود (یورو) را بفروشند و دلار بخرند. شایان ذکر است که حجم نسبتاً کوچکی از معاملات ارزی روزانه در بازارهای ارز به معاملات تجاری معمول و سرمایه‌گذاری‌ها اختصاص می‌یابد. سایر معاملات ارزی توسط تجار، بانک‌ها و سفته‌بازها انجام می‌شود که برای به دست آوردن سود کوتاه مدت و با توجه به تغییرات مورد انتظار در نرخ برابری ارز به خرید و فروش ارز اقدام می‌کنند. پیشرفت ارتباطات

توجه قرار می‌گیرد؟

چرا تجارت فارکس به عنوان یک فرصت تجاری مورد

بیان که بازیگر کهنه و اصلی این بازار همان بانک‌ها هستند، ولی برای حضور END-Users (سفته‌بازان، مدیران پولی، شرکت‌های سرمایه‌گذاری و ...) در این بازار، کارگزاران (Brokers) هم به جمع شرکت‌کنندگان این بازار اضافه شده‌اند. همانطور که می‌دانید در بازار سهم عملیات خرید و فروش از طریق کارگزاران انجام می‌شود. در واقع کارگزاران سفارشات مشتری را انجام می‌دهند و بابت حق‌العمل خود کمیسیون دریافت می‌کنند.

در بازار فارکس هم به همین منوال است، یعنی کارگزاران از طریق شبکه‌های الکترونیکی به بانک‌ها متصل می‌شوند و در هر لحظه نرخ‌های ارز را از بانک‌های مختلف (محرمانه نزد کارگزار) جمع‌آوری می‌کنند و سپس از طریق نرم‌افزار اختصاصی معامله‌کننده در اختیار مشتریان خود قرار داده‌اند، نرخ‌های ارز را به واسطه شبکه اینترنت به نرم‌افزار مذکور ارسال می‌کنند. مشتریان نیز سفارشات خود را از طریق همان نرم‌افزار به کارگزار مربوطه ارائه می‌کنند. البته استفاده از تلفن برای عملیات مذکور امکان‌پذیر است. سفارش مشتری شامل چهار جز است: نوع ارز، قیمت، تعیین خرید و یا فروش و سایر معامله.

بر اساس همین چهار متغیر، کارگزار اقدام و در ازای این خدمت، حق کمیسیون دریافت می‌کند. بنابراین برای ورود به بازار فارکس انتخاب یک کارگزار الزامی است.

برای انجام دادن معاملات ارزی، مشتری باید با یک کارگزار قرار داد ببندد و مبلغی را به عنوان سپرده در بانکی که کارگزار مشخص می‌کند، سپرده‌گذاری کند. این سپرده به عنوان پشتوانه انجام معاملات است و به نام خود مشتری گشایش می‌یابد. سپس کارگزار نام کاربری و شماره رمز ورود به حساب را به مشتری می‌دهد تا به وسیله آنها مشتری بتواند از طریق نرم‌افزاری که در اختیارش قرار گرفته است، از طریق شبکه اینترنت به حساب شخصی خود دسترسی پیدا کند و به انجام دادن مبادلات ارزی مبادرت ورزد و هر گونه تغییری را که در اثر انجام دادن معاملات ارزی حاصل می‌شود، به طور آبی در حساب خود ملاحظه کند.

نبود یک مکان فیزیکی
بازار فارکس را به یک
بازار ۲۴ ساعته تبدیل
کرده است که با بازگشایی
هر یک از مراکز مالی در
جهان این بازار پیش
می‌رود، به طوری که
معاملات ارزی در طول
شبانه‌روز تنها با یک تلفن
یا با استفاده از شبکه
اینترنت امکان‌پذیر است

- بازار ۲۴ ساعته (از دوشنبه تا جمعه)

- نقد شوندگی بالا (ارزش روزانه معاملات ۱/۵ تریلیون دلار)

- هزینه معاملات پایین

- استفاده از هر دو جهت بازار

(افزایش قیمت یا کاهش قیمت)

- بازار کارا (برخلاف بازار ناکارا که

اطلاعات مالی و پولی و مرتبط با

فعالیت‌های بازرگانی در دسترس نیست)

- معاملات اهرمی (Leverage)

منظور از معامله «در هر دو

جهت» بازار چیست؟

بر خلاف سهام که معامله باید با خرید

آغاز شود و با فروش پایان یابد، در بازار ارز

جهانی معامله را هم با فروش و هم خرید

با خرید می‌توان آغاز کرد. به این مفهوم

که می‌توان یک ارز را با قیمت بالاتر

فروخت و پس از کاهش قیمت، همان ارز

را خرید. یکی از دلایل جذابیت این بازار

همین نکته است که می‌توان از تمام

نوسانات چه در جهت افزایش و چه در

جهت کاهش، سود برد.

منظور از معاملات اهرم یا اعتباری چیست؟

با توجه به اینکه نرخ ارزها تا چهار رقم بعد از اعشار اعلام می‌شود به جزین که تا دو رقم بعد از اعشار اعلام می‌شود، معامله‌گران بازار قادر هستند که با سیستم معاملات اهرمی که نوسانات بسیار کوچک بازار را به همراه دارد، به نفع خود استفاده کنند. به این بیان که کارگزار که رابط بین مشتری و بازار است، یک اعتبار مجازی به سپرده مشتری می‌دهد که بعضی کارگزاران اعتباری برابر ۱۰۰:۱ را به مشتریان خود می‌دهند، یعنی این کارگزاران هر مقدار پول مشتری برای معامله را صد برابر می‌کنند و سود و زیان حاصل از معامله را به سپرده اولیه مشتری نزد بانک اضافه یا کم می‌کنند. بنابراین، این اهرم همانند یک شمشیر دولبه است، یعنی هم در جهت سود و هم در جهت زیان کاربرد دارد.

نحوه ورود به بازار ارز جهانی چگونه است؟

همانطور که ذکر شد، بازار فارکس یک بازار بین بانکی است. به این

